

KONSEKWENCJE BUDŻETOWE POŚREDNIEGO WSPIERANIA INSTYTUCJI WYZNANIOWYCH ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH W POLSCE

Finansowanie kościołów i innych związków wyznaniowych stanowi istotny element systemu regulacji prawnych i zwyczajowych składających się na kształt modelu relacji państwo – kościół obowiązujących we współczesnych państwach, jako jedno z zagadnień objętych zainteresowaniem zarówno strony państwowej, jak i kościelnej.

Najczęstszym rozwiązaniem jest finansowanie działalności instytucji wyznaniowych przez członków danego wyznania. Na skutek procesów społecznych i historycznych taka wizja utrzymywania instytucji religijnych ulega jednak znacznym modyfikacjom. Jednym z elementów następujących zmian jest włączenie się państwa w system finansowania instytucji wyznaniowych.

Finansowanie pośrednie dotyczy sytuacji, w których ustawodawca premiuje podmioty trzecie (osoby fizyczne i prawne) wspierające działalność Kościołów i innych związków wyznaniowych. W polskim systemie prawnym chodzi głównie o darowizny na rzecz kościelnych osób prawnych i pomniejszanie podatku o 1% przekazywany na rzecz organizacji pożytku publicznego.

Przedstawione dane wskazują, iż z punktu widzenia dochodów budżetowych państwa kwestia darowizn nie wydaje się być zjawiskiem o istotnym znaczeniu. Liczba podatników dokonujących takich darowizn oscyluje wokół 1% ogółu, a kwoty stanowią w przypadku osób fizycznych 0,02% do 0,05% dochodów z tego podatku, a w przypadku osób prawnych skutki budżetowe wahają się w granicach 10 mln zł. Wzbudzające najwięcej kontrowersji „nielimitowane” darowizny osób prawnych są ostatnio dokonywane przez ok. 100 podatników, zatem istnieje możliwość nie tylko częściowego, ale całkowitego objęcia ich kontrolą bez specjalnego zwiększania obowiązków organów skarbowych.

THE BUDGETARY CONSEQUENCES OF NON-DIRECT SUPPORT OF RELIGIOUS INSTITUTIONS FROM PUBLIC FUNDS IN POLAND

The financing of churches and other religious associations is an important component of the system of legal and customary regulations comprising the model of Church-State relationships in modern states and being a focal point for both state and ecclesiastical administration.

The most common approach is the financing of religious institutions by their own members or followers. However, due to specific social and historical processes, such a model of

maintaining religious institutions has been substantially modified. Such changes have been reflected in, for instance, the state's involvement in the system of financing religious organizations.

Non-direct financing occurs when the legislator rewards third parties (natural and legal persons) for the support of churches and other religious associations. In the Polish legal system, such support is mainly found in donations to ecclesiastical judicial persons and the tax reduction by 1% - the amount being transferred to designated public benefit organizations.

The cited data indicates that donations do not present any significant item in the state budget revenues. The number of such donating taxpayers is around 1% of all, and the amounts donated by natural persons are between 0.02% and 0.05% of revenues from this tax; in the case of legal persons, the budgetary implications oscillate around PLN 10 million. The most controversial "unlimited" donations of legal persons are made by some 100 taxpayers, so it is possible to exercise not partial but even total control of these entities without the need to encumber tax authorities with extra auditing responsibilities.